

Cultura, llengua i identitat

Publicat per [KULT Comunitat de cultura radical](#) [1] el 22/12/2021 - 10:00

Relatoria de la tercera conversa dels debats KULT, amb la participació de Jordina Arnau, Júlia Ojeda, Marina Massaguer, Francesc Viadel i Julià de Jòdar

El passat dijous 4 de novembre vam fer el tercer dels debats KULT, on vam parlar de la llengua en la cultura i la cultura en català a la biblioteca Jaume Fuster, la primera de les moltes col·laboracions que farem amb les biblioteques de Barcelona, membres de la xarxa KULT. En el debat, moderat per la periodista Jordina Arnau, van participar-hi Júlia Ojeda, investigadora predoctoral i articulista; Marina Massaguer, filòloga i sociolingüista; Julià de Jòdar, escriptor i Francesc Viadel, doctor en Sociologia, periodista i escriptor.

El primer bloc del debat va enfocar-se a l'estat de la qüestió del català i els canvis usos lingüístics i d'interacció social. La simptomatologia era compartida: hi ha un retrocés dels usos lingüístics a tots els territoris catalans. Però els quatre ponents tenien explicacions diverses sobre les seves causes i conseqüències. Francesc Viadel va explicar que els processos de substitució lingüística són diferents entre territoris i al País Valencià avança més. "La meua percepció, que m'he criat en una comarca catalanoparlant, a partir de la crisi econòmica el castellà ha guanyat molt terreny al carrer, pels desplaçaments urbans al camp. A més, la llengua castellana està molt prestigiada, la possibilitat d'aprendre-la en territoris catalanoparlants fa que es triï el castellà abans del català."

Ara bé: "Mai en la vida, ni en els somnis de Joan Fuster quan escriu Nosaltres els valencians l'any 1962, hi havia hagut tanta potència en l'àmbit literari i en la producció de música en català des del País Valencià". És el fenomen de "l'latinització" de la llengua: el català s'ha consolidat en la producció cultural des dels seixanta, però a popularment s'està afeblint.

La Júlia Ojeda va fer servir les estadístiques sobre pràctiques de consum cultural en funció de la llengua a Catalunya, del passat abril, per introduir el debat. De les dotze pràctiques recollides, només n'hi ha tres on s'imposa el català al castellà: escoltar la ràdio, visitar exposicions i assistir a espectacles. La resta domina de manera "esfereïdora" el castellà: en la lectura, les audiovisuals i el cinema, els videojocs (només un 4'2% del consum es fa en català). "El mercat català no està preparat per competir-hi", va asseverar.

Julià de Jòdar: **"S'està creant a les xarxes un ús paral·lel de la llengua, ja no és el literari ni el del carrer"**

La setmana passada també van sortir publicades les dades d'usos lingüístics a les aules del principat de Catalunya: només un 20% dels alumnes fan servir sempre o gairebé sempre el català a classe. El fet de no disposar de dades del conjunt dels països catalans fa que es vagi a les palpentes sobre l'estat real de la llengua catalana a les aules. Marina Massaguer va ser taxativa: "l'estudi constata una realitat que ja es percebia i ara en tenim dades". Va apuntar com a causes la falta d'eines i recursos per integrar l'alumnat que no té el català com a llengua. "Si el professorat fa activa la norma d'ús del castellà dins l'aula, els alumnes no tenen oportunitat de fer servir el català entre els seus iguals a l'aula". A més, va advertir que si no hi ha prou domini dels usos orals i de la col·loquialitat entre els joves, hi ha el perill que el català esdevingui un registre culte, "dels llibres".

Al seu torn, Julià de Jòdar va demanar allunyar-se del "pessimisme ontològic". "Podem confondre moments que contenen altres realitats: per exemple, l'auge del rap en català a Internet. Què vol dir això en els usos lingüístics? S'està creant a les xarxes un ús paral·lel de la llengua, ja no és el literari ni el del carrer". I va llençar un dard cap als grans grups editorials que publiquen bestsellers en les dues llengües, creant competència lingüística en perjudici del català només "per voluntats empresarials". "Però no tot és reduïble a enquestes, la realitat és més viva. L'explosió de la Nova Cançó als seixanta va ser una acumulació de forces, no tenia explicació sociològica ni política, no ho haguessis trobat a cap enquesta", va apuntar de Jòdar.

Pots llegir la relatoria sencera del debat [aquí](#) [2]

KULT COOP

Categories: Crònica

Categories: Actualitat

Etiquetes: diversitat cultural

- [3]

URL d'origen: <https://interaccio.diba.cat/news/2021/12/cultura-llengua-identitat>

Enllaços:

[1] <https://interaccio.diba.cat/members/kultcoop>

[2] <https://kult.coop/cultura-llengua-i-identitat/>

[3] <https://interaccio.diba.cat/node/8822>